

L'ALT EMPORDÀ

Text > JOAN FERRERÓS

El passat més clandestí de Sant Pere de Roda | Vet ací que els dijous d'aquests juliol i agost, a les vuit del vespre, quan els visitants havien sortit, els serveis del monestir oferien una hora i mitja llarga d'explicacions d'un dels inacabables aspectes que permet la mil·lenària història del cenobi; en aquest cas, dels atzars soferts per les pedres romàniques des que el 1798 els monjos van abandonar-lo i es van traslladar a Vilabertran. Un estiu més, en aquesta edició l'experta i apassionada comunicadora Clara Poch ha acompanyat la concurrència per episodis de pirates, contrabandistes, lladres i espoliadors que van servir-se de la baluerna per fer-ne de les seves, fins que el 1930 va esdevenir propietat pública. L'itinerari incloïa tres recessos per tastar vins dels cellers propers Martín Faixó, Espelt i Mas Estela, fets amb la mateixa picapolla de quan els frares venien el vi a França.

>> Monestir de Sant Pere de Roda. (Foto: AJUNTAMENT DEL PORT DE LA SELVA)

Morir ofegat | L'any passat es va acabar amb una vintena de negats a les platges catalanes i enguany, en el moment d'aquesta redacció (encara no s'ha acabat l'estiu), ja ens hi acostem. La majoria són estiuencs d'una certa edat i que arrosseguen patologies que ajuden al tràngol fatal o que volen estirar més el braç de la inconsciència que la màniga de les seves pròpies forces. A l'Alt Empordà, a Roses, han salvat de miracle un francès de seixanta-quatre anys, i a l'Escala, davant del passeig de Lluís Albert, s'ha mort un home de vuitanta-sis. Això ha estat al juliol, i a l'agost, a Llançà, els altres banyistes no han pogut recuperar un indígena de

setanta-cinc, ni tampoc se n'ha sortit un de vuitanta que es remullava a l'Estartit, etcètera. L'edat, les malalties, la inconsciència... En fi, cada vegada fem més anys i d'una manera o altra s'ha d'acabar.

Els francesos | Va causar estupefacció quan el primer ministre Jean Castex va declarar enèrgicament que el que havien de fer els francesos era no venir a Catalunya de vacances perquè el virus bla, bla, bla. L'estranyesa es va deure a dues raons. La primera, perquè feia poc que l'havien nomenat i va saber-se que sabia parlar en català: la seva muller ho és i ell mateix havia estat alcalde d'un poble català. I la segona, perquè quan va fer les recomanacions, a França, a la França més propera, les precaucions per no contraure la COVID-19 eren nul·les: tothom corria sense mascareta, i a Perpinyà i a les platges de la Costa Vermella el públic s'amuntegava indolentment. El món del turisme empordanès va indignar-se per la barra i pel perjudici que els podria ocasionar. Ara bé, la majoria de francesos que passen la frontera venen sovint (molts hi tenen casa) i s'han escoltat el seu primer ministre xiulant, tot endevinant-ne l'objectiu: mirar de fer-los quedar a França per ajudar el turisme de casa.

EL BAIX EMPORDÀ

Text > PURI ABARCA

L'espoli del patrimoni | Els jaciments ibèrics d'Ullastret i de Castell (Palamós) han estat objecte, en els últims anys, d'uns quants delictes contra el patrimoni, en alguns casos per intents d'espoli de material i, en altres, per actes vandàlics que han malmès estructures arqueològiques. Aquest estiu passat mateix, un mur de contenció del poblat de Castell va aparèixer amb una pintada de grans dimensions, i el 2017, hi va passar el mateix. En aquella ocasió, els autors, dos joves de divuit i dinou anys de Mollet del Vallès, van ser denunciats i detinguts per la Brigada de Patrimoni Històric dels Mossos d'Esquadra, i ara se n'espera el judici, per la via penal. I és que arreglar

bretolades d'aquest tipus costa milers d'euros. Pel que fa a l'espoli, els dos jaciments han estat objecte d'incursions il·legals. A Ullastret, per exemple, han estat enxampats alguns caçadors furtius de patrimoni. Concretament al juliol, un ciutadà alemany que es movia de manera sospitosa pel voltant del jaciment va ser retingut per efectius del Cos d'Agents Rurals, alertats per un treballador de la ciutat ibèrica. Sense autorització, amb eines molt específiques, com ara dos detectors de metalls, i amb algunes restes arqueològiques trobades dins el seu automòbil, els fets eren clars. El mateix que havia passat, temps abans, amb altres furtius. Tots els casos van ser tractats com a faltes administratives (delicte d'espoli), perquè el valor de les restes requerides no era alt. Es tracta de particulars que són col·leccionistes? Hi ha xarxes d'espoli del patrimoni per vendre'l posteriorment o per fabricar-ne falsificacions? Potser caldria posar-hi una mica més de mà, i endurir les penes, augmentar la vigilància... Les restes arqueològiques no són vitals per al dia a dia, però es tracta de vestigis dels nostres orígens. Una mica més de respecte, doncs.

>> Pintades al poblat ibèric de Castell, aquest estiu. (Foto: MUSEU D'ARQUEOLOGIA DE CATALUNYA)

«Arrossegant» Vacamorta | L'estiu passat, en compliment d'una ordre del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, la Generalitat va iniciar el procés per encarar el projecte de buidatge de l'antic abocador de residus industrials de Vacamorta, que ocupa 15,4 hectàrees, al terme municipal de Cruïlles, Monells i Sant Sadurn de l'Heura. Una sentència del 2014 del Tribunal Suprem obligava a restituir l'estat inicial de l'espai. Sembla que tot es posa en marxa, de moment, perquè buidar l'abocador pot trigar fins a trenta anys, segons la metodologia de treball que s'apliqui. Cinc anys després del tancament de l'abocador (la sentència va ser el 2014, però la Generalitat va dilatar